

MAGYARSÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELOFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.-	Vidékire: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre --- : 3.-	Negyedévre --- : 2.60
Félévre --- : 6.-	Félévre --- : 7.-
Egész évre --- : 12.-	Egész évre --- : 14.-

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével mindennap.
Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség
Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28
Hirdetések petit számítással, díjazás szerint.
Apró hirdetések ára: egy sor 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

A «Magyarság» olvasóihoz!

A «Magyarság» lapkiadóvállalata a mai napon a *Magyarság* kiadását beszünteti. A *Magyarság* előfizetőinek azonban a lap helyett küldi az előfizetés lejártáig a *Hazánk*-at és annak heti mellékletét a *Vasárnap* című szépirodalmi lapot. Aki ebbe az előfizetők közül bele nem nyugodnék, annak előfizetési díját visszatéríti

a «Magyarság»
lapkiadóvállalat.

Bucsuszó.

Budapest, szeptember 30.

A *Magyarság* mai számával — a lap tulajdonosának akarataiból — megszűnik. Talán azért is, mert ez elhatározás váratlanul következett be, annál fájdalmasabban bucsuzunk a lap igen tisztelt olvasóközönségétől, amelyhez, mint lap, magyar szívünknek igaz érzésével szoktunk szólni. Nem volt a «Magyarság» nagy lap, de magyarságában erős volt. Ebben meg nem tántoríthatta senki. Becsületes célokat hazafias igyekezettel szolgált a lap szerkesztősége a *Magyarság* hasábjain és szolgálta is tovább, ha ebben a közbejött események meg nem akadályozták. Mint mindennek a földön vége lesz, vége van tehát e kis lap életének is. Annak a lapnak, melyet egykor a kiváló költő, *Bartók Lajos* hívott életre. Immár az elmulásé lett ő is, ahova követi egykori lapja, a «Magyarság».

Mi pedig, a lap szerkesztőségének tagjai, mit tehetünk mást, mint bucsuzunk igen tisztelt olvasóközönségünknek. De reméljük, csak a közeli találkozásig. A *Magyarság* helyett a lapkiadóvállalatos társaság ezentul a kitűnően szerkesztett, a kisemberek érdekeit védő, minden betűjében magyar nemzeti irányu *Hazánk*-at küldi előfizetőinknek a «Magyarság»-ra teljesített előfizetésük lejártáig. E lap előfizetőközönségének tehát a csere által a kárpótlás teljesen megadatik.

Az elválás e pillanatában pedig a lap szerkesztőségének tagjai arra kéri igen tisztelt olvasóikat, hogy tartsák meg őket továbbra is szíves jóindulatukban. Politikánk a *Magyarság*-ban a magyarság nemzeti politikája volt. Sorainkban azt róttuk egymás mellé, amit meggyőződésünk sugallt. Hogy tökéleteset nem nyújthattunk, az emberi gyarlóságunkon mult. Ezért elnézést kérünk. Isten velünk! Hazafias köszöntéssel:

a «Magyarság»
szerkesztősége.

Budapest, szeptember 30.

Az országgyűlés. A képviselőház tudvalevőleg a nagy szünet után október 10-ikén tartja meg első ülését, melyen a kormány több tör-

vényjavaslatot nyújt be. Ezek között első helyen van az *olasz kereskedelmi provizorium* be-
cikkelyezésére vonatkozó javaslat, melynek már október 15-ikén életbe kellene lépnie. Közvetlen ezután a népközlési törvényjavaslat kerül a Haz elé. Az 1905-iki költségvetést csak október végén szándékozik előterjeszteni a kormány s ezzel kapcsolatban a jövő év néhány hónapjára indennitást is kér, mivel a költségvetés tárgyalása november végéig elhárít. hogy az év utolsó négy hetében az törvényt válhassék.

Változás a diplomáciában. Szófiából táviratoz-
ták, hogy *Forgách* grófot, Magyarország és Ausztria szófiaai ügyvivőjét követségi tanácsossá nevezték ki a kvirináli nagykövetséghez. A szófiaai diplomáciai ügynökség vezetését a jövő hónap elején *Braun* báró, címzetes követ veszi át. *Ferdinánd* fejedelem tegnap bucsukihallgatáson fogadta *Forgách* grófot és a polgári érdemrend nagy tiszti keresztjével tüntette ki.

Az új földmivelési államtitkár. A hivatalos lap mai számában a következőkben közli az új földmivelési államtitkár kinevezésére vonatkozó királyi elhatározást:

Magyar földmivelésügyi miniszterem előterjesztésére ruhmverti *Rapaics* Radó miniszteri tanácsost második államtitkárrá kinevezem.

Kelt Bécsben, 1904. évi szeptember hó 24-dikén.

Ferenc József, s. k.

Tallán Béla, s. k.

Rapaics Radó földmivelésügyi államtitkárát tegnap üdvözölte a földmivelésügyi minisztérium tisztviselői kara és pedig az ünnepeit intencióihoz képest minden demonstráció mellőzésével, teljes csöndben. *Krisztinkovich* Ede miniszteri osztálytanácsos a vizügyi osztály nevében, amelynek *Rapaics* hosszú időn keresztül vezetője volt, remekművi aranytollat nyújtott át az új államtitkárnak, meleg szavakkal köszöntve őt kiterjedt hatáskörének átvétele alkalmából. Az osztályok részéről az osztályfőnökök köszöntő-iratot nyújtottak át. *Rapaics* államtitkár megatottan mondott köszönetet, továbbra is fokozott munkára kérve a tisztelgők révén a minisztérium tisztviselői karát.

A külügyminiszter a királynál. Bécsből jelentik, hogy a király tegnap délután *Goluchowski* gróf közös külügyminisztert hosszabb kihallgatáson fogadta.

A horvát országgyűlés, mint *Zágrádból* jelentik, november elején fog összeülni és ülésének első tárgya a Magyarországgal megkötött pénzügyi egyezmény lesz. Az 1905-iki költségvetésben benne lesz az állami tisztviselők fizetésjavítása is, ami magyar mintára fog történni. Hír szerint a szerbek kívánságára egy ugynevezett interkonfessionális törvényt is fognak az országgyűlés elé terjeszteni, amelylyel szabályozni fogják az egyes vallásfelekezetek közötti jogviszonyt.

A magyar nyelv a külképviseletben. Debrecenből jelentik, hogy Hajdu vármegye tegnapi közgyűlésén Debrecen város határozatát a magyar nyelv- és jelvényeknek a külképviseletben való érvényesítésére vonatkozólag pártolólaj tudomásul vették és a képviselőházhoz hasonló szellemben feliratot intéztek.

Hajdu-Böszörmény javaslatát, hogy március 15-ikének nemzeti ünnepé tételéért irjanak fel a képviselőházhoz, elfogadták.

A japán-orosz háború.

Budapest, szeptember 30.

Az oroszoknak már csak három erőd van a kezükben Port-Arthurban. A többi mind elfoglalták a japánok s most már közelről lövöldözik a várat. A port-arthuri kikötőben levő orosz hajók is a legnagyobb veszedelembe vannak, mert a japán ágyugolyók azokat is érik, úgy hogy a parancsnokok már azon gondolkoznak, hogy inkább neki mennek Togó hajóhadának s ha lehet, áttörnek a blokádot, semmint hogy a kikötőben elpusztuljanak.

Mukden körül élénk mozgolódás észlelhető. A japán hadak már felvonultak s Kuropatkin is rendben van, — a harc két-három nap múlva megkezdődhetik. Sőt azt mondják, hogy itt-ott már folynak is apróbb csatározások. Ez nem éppen valószínűtlen, de ezek aligha képezik még a nagy döntő ütközet introdukcióját.

Ujabb mozzanat gyanánt csak azt jegyezhetjük fel, hogy *Linevics* tábornok, akiről eddig számtalanszor hírdették, hogy *Vladivoszto*k alól utban van *Mukden* felé, még mindig *Vladivoszto*k alatt van s csak most készül bevonulni *Korea*-ba.

Mai távirataink a következők:

Port-Arthur ostroma.

London, szeptember 30.

A «Daily Telegraph» jelenti *Sanghaiból* tegnapi: *Kínai* jelentés szerint a port-arthuri ostromló had vesztesége elesettekben és sebesültekben jóval felülmúlja a 30.000 főt. A sereg az elmúlt napokban tizenkét hüvelykes tarack-
üteget kapott.

Csifu, szeptember 30.

A legutóbb elfoglalt erődítményekről a *japánok* már *kis távolságra lövöldözik Port-Arthur kikötőjét* és a benne horgonyzó orosz hadihajók biztos célt adnak. Az orosz hajóraj helyzete válságos lett; alig képesek már nyílt tengerre menni, de mégis kénytelenek lesznek megpróbálni a japán blokádot áttörését, mert a kikötőben nem kerülhetik el a biztos megsemmisülést.

Csifu, szeptember 30.

Itt élő oroszok hírül hozták, hogy *Port-Arthurnál* három erőd kivételével, amelyeket az oroszok még megszállva tartanak, az összes fontosabb erődítmény a japánok hatalmában van. A kikötő nyugati bejárata hozzáférhető. A japánok lassan és óvatosan dolgoznak, mert félnek a sűrűn lerakott orosz aknáktól. A *hangesingjangi* erődöt két mértföldnyi távolságról, a *liaotesanit* pedig másfél mértföldről bombázzák a japánok.

A dráma utolsó felvonása már nem keshetik soká, mert a japán sereg ereje a végsőkig meg van fe-

szítve, a csapatok fáradtak. Az ostromhoz a japán vezér a legutolsó korosztálybelieket rendeli, akik bámulatos hősiességgel és halálmegegyezéssel harcolnak, az ágyukért élet-halálharcot vívnak. Az Arany-hegytől jobbra levő szeszgyárat a japán gránátok romba döntötték, a vízvezetéket elzárták, a japán hadihajókról pedig folyvást bombázzák a kikötőt.

A szárazföldi harcokról.

London, szeptember 30.

A *Standard*nak jelentik Kuroki főhadiszállásáról, hogy nap-nap után fordulnak elő kisebb ütközetek az orosz lovasság és Kuroki serege között. Az oroszok nagy része visszavonul a Mukdentől északra eső területre és úiban van Tieling felé. Tieling meg van erősítve és e pillanatban kozákok tartják megszállva. Hír szerint erős orosz csapatok örködnek Mukdentől délkeletre. A japánok kínai rablókat, kik a Liacho körül kerültek kezükbe, lefejeztek.

London, szept. 30.

A *Daily Telegraph* jelentéi Sanghaiból: Japánban az idén az ujoncokat több hónappal előbb hívták be, mint rendesen. Hír szerint a japánok készülődnek, hogy Szahalint még októberben megszállják. Mandzsúországra szakadatlanul mennek segédszerepek. A japánok sokat szenvedtek a berberitől, mely állítólag több áldozatot szed, mint az összes csaták. Azt hiszik, hogy a járvány állott fölt ríz élevezetétől ered. Legtöbbet szenved az osztrómó tábor. A 11. hadosztályt betegség és egyéb veszteségek majdnem teljesen megsemmisítették. A Hun folyó áthidalására sok vasúti vonat szállítja a hidépítő anyagot észak felé. Október elejére várják a japánoknak Mukden felé való előrenyomulását. Hír szerint a japán katonák feldúltak és kifosztottak egy orosz templomot Liaojangnál, melyet orosz épületnek tartottak.

Berlin, szeptember 30.

A Lokalanzeigernek táviratozzák Szentpétervárról: Megbízható értesülések szerint a japán harc-vonal két szárnya megkerülő mozdulatot készül végrehajtani. A japánok Mongolország déli részén önkénteseket toboroznak a benszülőttek közt, akiket Inkauban fegyvereznek fel. Kuropatkin megnézte a kínai császárok sírjait Mukden körül, mert a kínaiak azt híresztelték, hogy a sírok fel vannak dülva, Kuropatkin személyesen meggyőződött, hogy a sírok sértetlenek.

Niuosvang, szeptember 30.

Az orosz sereg zöme Mukdentől északra van összevonva. A két szárnyat erős tüzéradállások, sáncok, árkok és tüskés drótsövények védik, a dél felől levő utak pedig alá vannak aknázva, úgy hogy a japán seregeknek nagy nehézségekkel kell majd megküzdeniök. E pillanatban még bizonytalan, vajjon az orosz sereg tartani fogja-e Mukdent, a jelek az ellenkezőre vallanak.

Páris, szeptember 30.

Mukdenből jelentik: Megerősítik azt a hírt, hogy a japánoknak Mukdentől délre csak gyöngye csapatok vannak, melyeknek előőrsei a Jentaitól keletre levő szénbányáknál állnak. Megerősítések nyugaton Dasicsantól a Taicse folyóig érnek. Kuroki folytatja előrenyomulását kelet felé.

Linevics serege.

Páris, szept. 30.

A *Matinnak* jelentik Csifuból: Ugy hírlik, hogy a Linevics tábornok parancsnoksága alatt álló Vladivosztook alatt levő sereg Koreába akar előrenyomulni, hogy ott a telet a japánokra nézve veszedelmes állásban töltsse el. A japánok hír szerint elhatározták, hogy Linevics tábornok ellen 20,000 főnyi sereget küldenek.

A japánok Csifu előtt.

Berlin, szeptember 30.

Szentpétervárról táviratozzák a Berliner Lokalanzeigernek:

A csifui kikötőben nagy nyugtalanságot idézett elő három japán cirkáló hajó megjelenése. A három hadihajó egy vonalban helyezkedett el a kikötő bejárata előtt. Togonak ez a rendszabálya nyilván arra való, hogy Port-Arthurt teljesen elzárja a külvilágtól.

Az európai kolónián azt hiszik, hogy a japán admirálisnak ezt az intézkedését a kínai tábornokok is jóváhagyták. Tegnap éjszaka a csifui kikötőben levő aknazásadók csatlakoztak a japán cirkálókhöz.

Az elveszett attasék.

Páris, szept. 30.

Az «*Echo de Paris*» azt állítja, hogy gilgenheimi Hänschen lovag port-arthuri német katonai attasé és de Couverville francia attasé augusztus 17-én hagyták el Port-Arthurt egy dsunkában, melyen francia lobogó volt kitéve. A japánok ezt a dsunkát augusztus 20-án elsüllyesztették és a két tisztet megölték, hogy irataikhoz jussanak. Idézett lap hozzátézi, hogy remélhetőleg a francia kormány nem lesz oly együgyű, hogy vizsgálatot tart ez ügyben, mert a japánoknak könnyű lesz bebizonyítani, hogy a dsunka, mely a két tisztet vitte, orosz aknába ütközött.

Alexejev visszahívása.

Páris, szept. 30.

A *Matin* úgy értesül Szentpétervárról, hogy *Ajexjev helytartót visszahívták Mandzsúországból* és hogy négy-öt nap mulva elutazik. Visszahívásának az az ürügye, hogy a cár az ő szájából akar teljes felvilágosítást nyerni a mandzsúországi dolgok állapotáról. A valóság azonban tulajdonképpen az volna, hogy Alexejev többé nem tér vissza Mandzsúországra.

TÁVIRATOK.

A helyzet Macedóniában.

Belgrád, szeptember 30. A lapok szóróteszik a bolgár bandákra vonatkozólag kiadott kommunikét. A legtöbb lap arra az eredményre jut, hogy valamédig Bulgária teljesen be nem bizonyította, hogy a bolgár komitácik valóban nem nyernek támogatást Szófiában, a megnyugtatót célzó közlemények értéktelenek.

Konstantinápoly, szept. 30. Török részről megcáfolták azt a híresztelést, hogy a jumaiakat csak azzal az ígérettel lehetett Prizrend elhagyására bírni, hogy az ő területükön nem történnek újítások. Azt állítják, hogy nem tettek engedményeket, hanem csak ígéreteket. Ugy hírlik, hogy legközelebb expedíció megy Juma vidékére, hogy ismét visszaállítsa az elűzött kajmakánt és a világi bíróságokat és hogy oda megfelelő helyőrséget helyezzen.

Az egyház és az állam Franciaországban.

Páris, szept. 30. Clemenceau, Varr-megye szenátora tegnap a Toulon mellett lévő Brignolesben beszédet tartott, melyben többek között azt mondotta, hogy Franciaországnak tulságos egyházi kiadásai több millióba kerülnek, mint amennyi a munkásnyugdíjazás és a jóléti intézmények szervezésére szükséges volna. Szót fog emelni a kormánynál az iránt, hogy gyorsan hajtsák végre Combes miniszterelnöknek az egyháznak az államtól való elválasztására vonatkozó törvényjavaslatát, kijelentette azt is, hogy talán előbb elintézik ezt a kérdést, mint ahogy azt hinnék.

Az örmény kérdés.

Konstantinápoly, szept. 30. A szultán hír szerint egyidejűleg fogadta kihallgatáson az elmúlt napokban ideérkezett ciliciai örmény gregoriánus katolikoszt a patriarchával. A törökök azért engedték meg a katolikosz konstantinápolyi útját és a kihallgatást, hogy az örményeket megnyuglassák, azonban közvetlenül a katolikosz megérkezése előtt a Jildiz azt kívánta a patriarchátustól, hogy akadályozzák meg, hogy az örmények a katolikosz mellett tünessenek.

Az angol hajóhad reformja.

London, szept. 30. A *Daily Express* írja: Hír szerint az angol tengernagyi hivatal azzal a tervvel foglalkozik, hogy a hajóhad tervezetét megváltoztassa. Ennek oka a távol keleti háború következtében a tengeri erőviszonyokban beállott változás. Ez a javaslat állítólag azért történt, hogy a tervezhető

töröljék több hajónak építését és kilátásba helyezett négy páncélos cirkáló hajó helyett ez évben csak kettőt építsenek. Ugy hírlik, hogy október hóban a dovonporti hajógyárból sok munkást elbocsátanak.

Az angol-tibeti szerződés.

Szentpétervár, szeptember 30. A *Journal de Petersbourg* a Noszkovszkija Vjedomosztinak az angol-tibeti szerződésre vonatkozó cikkét idézi. Ebben a cikkben kifejtik, hogy a szerződést úgy Kína, mint Tibet, különösen pedig Oroszország tekintetében, semmisnek kell venni. Oroszország a szerződést nem fogadhatja el és nem is szabad, hogy elismerje, mert nyilvánvaló módon ellenkezik az angol parlamentben elhangzott nyilatkozatokkal, valamint az angol-orosz egyezményekkel, melynek határozatai szerint Anglia hivatalosan kötelezte magát arra, hogy semmit sem változtat Tibet politikai statuskvóján. A cikkelyben végül hangsúlyozzák, hogy az angol-tibeti szerződés szövege az angol kormány rosszhi-szeműségét és bárdolatlanságát igazolja.

Apponyi ünneplése Amerikában.

Budapest, szeptember 30.

A St.-Louisban megtartott interparlamentáris konferencia befejeztével a konferencia magyar csoportjának tagjai egy az aláírásukkal ellátott díszes rajzu emléklapot nyújtottak át Apponyi Albert grófnak, amelyben a tagok hálájukat tolmácsolják Apponyinak az idegenben teljesített kitünő szolgálataiért. A csoport nevében gróf Bethlen István nyújtotta át az ajándékot és üdvözölte Apponyit a konferencia tanácskozásain kifejtett eredményes munkásságáért. De nemcsak a magyarok, hanem a konferencia más nemzetbeli csoportjai részéről is ünneplik Apponyit, aki a nemzetközi társaságnak ugyszólván minden nyelven beszél, ötletességével, szellemességével és a társas érintkezés páratlan könnyedségével és előkelőségével pedig mindenkit elbűvöl.

— Meghódítja a világot a magyarok részére és ez többet ér, mint egy nadsereg és flotta a nemzeti eszme és ideál tüntetése mellett — mondotta egy angol hölgy Apponyival való társalgása után, amikor egy praktikus amerikai milliomos rögtön megjegyezte:

— S amellet nem kerül semmibe.

Ahol a konferencia nemzetközi csoportjai együttesen megjelentek, a hatóságok és fogadó bizottságok üdvözlését mindenütt Apponyi köszönte meg, a különféle nemzetek képviselőinek egyenes felkérésére. De ezt a megtisztelő bizalmat sohasem használta fel saját céljaira, hanem minden válaszában szerényen hangoztatta, hogy azért vállalkozott erre, mert «mint egy kisebb nemzet képviselője, legalkalmasabb arra, hogy a többi nagy nemzet versenyén kívül állva, úgy beszélhessen, hogy azáltal semmi tekintetben hátrány ne származzék senkire.»

Az amerikai lapok is hasábszámra írják Apponyi nagy szónoki képességéről. A különféle lapok munkatársai folyton interviewolják, fotografálják és teljesen ki van zárva ellenük védekezhetni, oly nagy tömegben és oly körmönfont alakban indítják meg ostromukat, de nemcsak Apponyival szemben, hanem annak sem hagynak békét, aki csak közelében is áll Apponyinak. Hogy pedig a közönség maga mily nagy érdeklődést tanúsít Apponyi iránt, mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy egy nagyszabású, angol nyelven tartott felolvasásáért, melyben behatóan foglalkozott Magyarország alkotmányos küzdelmével, 500 dollárt ajánlottak fel neki. Apponyi alkalmazkodva az ottani szokáshoz, a tiszteletdíjat elfogadta, de azt az amerikai magyar egyesületek között osztotta szét.

Legjobban jellemzi azonban az amerikai nép hangulatát, hogy mikor Rooseveltnél elnök felkérte Apponyit, hogy nyaralójában látogassa meg, a nép valószínű örömmámorban uszott és ünneplte Rooseveltet vendéglátásáért. A köztársaság elnöke nagy szívességgel fogadta Apponyit és megkérte, hogy az angol és francia nyelven megjelent közjogi tanulmá

nyait juttassa hozzá, amely kérelemnek teljesítését Apponyi a legnagyobb készséggel helyezte kilátásba. A magyar csoport tagjai szeptember 14. és 15-én Cansas Cityben voltak, ahol őket nagy ünnepek közepette fogadták. 20-án Clevelandban nagy ünnepség keretében megkoszorúzták Kossuth Lajos szobrát, 22-én pedig Washington szobránál rendeztek lelkes ünnepséget. Egy Newyorkban föladott távirat jelenti, hogy az interparlamentáris magyar csoport tagjai 28-án a Cunard-társaság «Ivornia» nevű hajóján elindultak Liverpool felé.

NAPIHIREK.

Budapest, szeptember 30.

— (Időjárás.) Anglia felett mély depresszió jelent meg s Olaszországon is minimum képződött. Nyugatot és Keletet pedig maximum borítja. Európában az idő enyhe és az eső Olaszország kivételével csekélyebb volt, mint az előző napokon.

Hazánkban az idő enyhe és a keleti részeken száraz volt, míg nyugaton tegnap is esett az eső. Keszthelyről zivatart jelentenek.

Jóslat:

Enyhe idő várható, legfeljebb délnyugaton esővel. Hőmérséklet: 18-1 C. fok.

— (Királylátogatás Londonban.) Londoni távirat jelenti: A Daily Express arról értesül, hogy október 18-ára várják a spanyol király londoni látogatását. — Lisszabonból jelentik: A királyi pár november közepén Londonba utazik.

— (Péter király látogatása.) Belgrádban az udvar környezetében tagadják, hogy Péter király látogatásba készül Ferdinánd fejedelemhez, azonban e hivatalos cáfolat ellenére is fentartják Szófiában annak az értesülésnek megbízhatóságát, hogy a találkozás meg fog történni. Péter király már be is jelentette látogatását Szófiában és Hessapcsiev a napokban Belgrádba utazik, hogy a látogatás programját a királlyal megállapítsa.

— (A román király Bécsben.) Bécsből jelentik: A király a román királynál tegnap tett látogatása alkalmából ama kívánságának adott kifejezést, hogy szeretné Károly herceget, a román trónörökös fiát látni. A király azonnal eleget tett e kívánságnak és bemutatatta a herceget, akit uralkodónk szívélyesen üdvözölt. A román király délután egy óra hosszat érkezett Goluchowski külügyminiszterrel. A schönbrunni kastélyban tegnap este hat órakor udvari ebéd volt, melyen az uralkodó, a román király kíséretével, a román követség tagjai, a közös miniszterek, Körber miniszterelnök és a legfelsőbb udvari és állami méltóságok vettek részt.

— (Kinevezés az állatorvosi főiskolán.) A király dr. Farkas Géza budapesti állatorvosi főiskolai segédtanárt ugyanezen főiskola élettani tanszékére nyilvános rendes tanárrá kinevezte.

— (Károly István főherceg tengeri útja.) Fiuméből táviratozzák: Károly István főherceg a Rovenscayachton helek óta az Adrián hajózik a dalmát tengerpart körül. A yacht vasárnap Fiuméba érkezik, ahol tölte leszerelik. A főherceg a telet családjával együtt a lissai kastélyban fogja tölteni.

— (A szász király betegsége.) Drezdából táviratozzák, hogy a kezelő orvosok nagyon komolynak mondják György király betegségét, bárha e pillanatban élete nincs veszedelemben. György király maga nem is sejti, hogy baja mennyire súlyos. Szívgyöresök, vérkeringési zavarok és nehéz lélegzés komplikálják a király betegségét, ereje jelentékenyen csökkent és aggkora miatt a veszedelem még nagyobb. Drezdai udvari jelentés szerint az uralkodó egészségi állapota tegnap oly jó volt, hogy fél órát a kertben tölthetett. Az elmúlt éjszakáját a köhögés többször megzavarta. Lélegzési zavarok nem fordultak elő, étvágya kielégítő.

— (Gróf Andrassy Dénesné hazaszállítása.) Gróf Andrassy Dénes boldogult felesége hazaszállítása-ról a következő gyászjelentést adta ki: Két éves mély gyászom és bánatom igaz érzelme nékem gyászünneppé avatja boldogemlékü áldott jó nőm szentelt hamvainak hazaszállitását és a számára épített mauzoleumba örök nyugalomra leendő eltemetetését. Nem találtam ugyan hálás szívem saigó sebére gyógyírt sehol, de Isten kiváló kegyelme

folytán mégis némi megnyugvást ad megrendült lelkemnek az, hogy 36 éves boldog házasságom egyedüli osztályosa kedves feleségem példás életét az Ő nagy lelkéhez méltó alkotásban itt megörökíthetem. Most, midőn szeretett nőm haló porai számára szánt műemlék teljesen kész, fájdalmas szívvel jelentem feledhetlen jóságos nőmnek csikszentkirályi és krasznahorkai Andrassy Francisca grófnénak 1904. évi október 26-án, mint elhalálozási napjának második évfordulóján, Münchenből — Rozsnyón át — Kraszná-Horka-Váraljára leendő átszállitását s e napnak délutáni óráiban ugyanitt, a róm. kath. szertartás szerint foganatba veendő eltemetését. Örök béke viraszszon drága porai felett!

— (Bélyei ajándék Vilmos császárnak.) Frigyes főherceg és családja mostanában tíz napot töltött a bélyei uradalom vadászkastélyában. Ez idő alatt állították össze, mint Mohácsról írják, azt az ajándékot, melyet II. Vilmos német császárnak küldöttek el, emlékeztetve őt arra a helyre, ahol már három ízben is kellemes vadászattal töltötte el a szarvasbögés idejét és mindannyiszor tetszésének adott kifejezést a vidék sokak lakóinak festői ruhaviseletéről. Az ajándék, amelyet szeptember 26-án küldöttek el Berlinbe, hat sokak legény és hat leány ruházata. A szűrőket és mellényeket mohácsi iparosoktól vásárolták, a fehérneműt és pregacsza (szörkötény) Dályok háziiparának készítiménye.

— (Marconi-távíróvonal.) Az olasz hadügyi kormány — mint Rómából írják — a keleti partvidéken egy Marconi-állomást létesít, amely közvetlen összeköttetést fog teremteni Antivarin át Görögországgal. Ezzel az új vonallal feleslegessé válik az Osrance és Korfu közt levő kábelösszeköttetés.

— (Ottó főherceg a királynál.) Ottó főherceget a király tegnap, mint Bécsből jelentik, félórai kihallgatáson fogadta. Minthogy a főherceg már huzamosabb idő előtt kegyvesztette lett, Bécsben azt következtetik a tegnapi kihallgatásból, hogy azokat az ellentéteket, melyek közte és az uralkodóház más tagjai közt felmerültek, már elsimitották. Ez a legközelebbi napokban külsőleg is kifejezésre fog jutni abban, hogy a főherceget felelősségteljes állásra fogják kinevezni. Ottó főherceg, mielőtt az udvarral összejött, tudvalevően lovassági főfelügyelő volt, de erről az állásáról lemondott.

— (Miklós cár és Ferdinánd találkozása.) Bécsi tudósítónk jelenti, hogy Miklós cár legközelebb találkozni fog Ferdinánd bolgár fejedelemmel. A találkozás a pviostoli katonai szemle alkalmával fog megtörténni.

— (Legfelsőbb exequatur.) Ő felsége Colomies János Mária Lajos György. Prágába kinevezett francia konzul kinevezési okleveléhez a legfelső exequaturt megadta.

— (Püspöki beiktatás.) Radnay Farkast, Besztercebánya újonnan kinevezett püspökét tegnap iktatták be a főpásztori hivatalába. A beiktatás külső pompáját kisérelt az eső s emiatt a templomba történt bevonulás programja is változást szenvedett. Ugy volt tervezve, hogy a püspök palotájából gyalog megy baldachin alatt a templomba az udvari s az egyházmegyei papságnak kíséretében, de az eső miatt zárt hintóban vonult reggel kilenc órakor a székesegyház elé, ahol a káptalan s a lelkészkező papság fogadta. Besztercebánya összes templomainak harangjai zugtak s a székesegyházban felzendült az Ecce sacerdos magnus dallama. Amikor a püspök a szentélyben helyet foglalt, Vetzél István címzetes kanonok, szentkeresztii plebános felolvasta a pápai brévet s a királyi leiratot, erre a püspök latin nyelven megható beszédet intézett a papsághoz, amelyre a káptalan nagyprépostja válaszként s biztositotta a püspököt a papság ragaszkodásáról. Ezután Radnay püspök a székesegyházban összesereglett hívőket üdvözölte megkapó szép beszéddel. A püspök beszéde után az ünnepélyes szentmise következett, amelynek befejeztével a püspök és kísérete, valamint a közönség kivonult a templomból. Délben egy órakor a katolikus legényegyesület helyiségében banket volt. Több talkőszöntő után dr. Pirker evangélikus lelkész és dr.

Lenkei rabbi költői szárnyalású beszéddel üdvözölték a püspököt.

— (Szomorú statisztika.) New-Yorkból jelentik Az Egyesült-Államokban a múlt évben 9840 személy vesztette életét vasuti szerencsétlenség következtében és 76.653-an sérültek meg. 1895-től 1903-ig 67.148 lélek vesztette életét vasuti katasztróáknál, megsebesült 439.542.

— (Athelyezett postagyűjtőhely.) A posta- és táviratigazgatóság az V. ker., Váci-ut 62. sz. házban levő üzlethelyiségben volt budapesti 52. sz. gyűjtőhelyet, folyó évi október hó 1-vel az V. ker., Váci-körut 76. sz. a. házban levő dohánytözséde helyezi át.

— (Elárult katonai titkok.) Kielből táviratozzák, hogy Brockmayer, a Krupp-féle Germánia-művek titkos irodájának főnökét letartóztatták, mert hadihajók szerkezetét feltűntető rajzokat elárult egy idegen hatalomnak.

— (Lujza hercegnő ügye.) Lónyay Stefánia grófné elutazott Bécsből. Mint Bécsből irányadó helyről jelentik, a király nem látogatta meg a grófnét és kihallgatáson sem fogadta. Sőt értésére adták, hogy többé ne avatkozzék Lujza hercegnő ügyébe. Ezt ezentul nem is fogja megtenni, miután meggyőződött arról, hogy tévesen informáltak.

A m. kir. honvédelmi miniszteriumba beadvány érkezett, mely Koburg Fülöp herceg, mint a m. kir. honvédség kötelékébe tartozó altábornagy ellen a becsületügyi eljárás megindítását kéri. A szeptember 28-ikán kelt beadványon a következő aláírások vannak: dr. Halász Imre, Szárás István háztulajdonos, Turcsányi Dezső tanár, dr. Siposs Károly, Dezsüsinge François tanár, Schlenker Vilmos tartalékos tüzéradapród, márkus- és batizfalvi Máriaassy Gyula, Erős Lajos, Halász Vince földbírtokos, L'Éplatenier Samu tanár és presbyter. A beadvány arra hivatkozik, hogy Koburg herceg nem tisztázta magát ama vádakkal szemben, amelyeket Daszynski osztrák reichsrathi képviselő, valamint újabban Lónyay Stefánia grófné és mások intéztek ellene. Ennek következtében a beadvány aláírói arra kéri a minisztert, hogy hatáskörében tegye meg a Koburg Fülöp herceg elleni becsületügyi eljárás megindítására szükséges lépéseket és ezekről értesítse őket. Nyíri Sándor miniszter a beadvány beérkezése után haladéktalanul jelentést tétetett magának. A becsületügyi eljárás megindításáról való döntés azonban nem a honvédelmi miniszterium, hanem a honvéd-főparancsnokság hatáskörébe tartozik. Így tehát valószínű, hogy ezt a beadványt is átteszik a honvéd-főparancsnoksághoz, amelynek élén tudvalevően Koburg herceg sógora, József főherceg áll.

— (A «Slavonia» megérkezése.) Fiuméből táviratozzák: A «Slavonia» kivándorló hajót vasárnapra 375 visszatérő utassal ide várják. Eddig hétszázal több kivándorló gyűlt össze.

— (A cár festményei.) Amerikában úgy látszik, nagy az oroszellenes hangulat s ennek az ellen-szenyennek ott adtak kifejezést, ahol legérzékenyebben sérthető az orosz nimbusz. Mint ugyanis St.-Louisból jelentik, a kiállítás orosz osztályán Miklós cár több értékes festményét letépték és megrongálták. A vizsgálat megindult.

— (Dr. Abonyi Henrik letartóztatásához.) A sikasztás és okirathamisítás miatt letartóztatott dr. Abonyi Henrik temeskubini ügyvéd ügyében még a következőket jelentik: Despinits Aron temeskubini bírtokos nagyon el volt adósodva és folyton zaklatták végrehajtásokkal. Ugyvédje dr. Abonyi Henrik volt, aki ravaszul éveken át megakadályozta, hogy Despinits bírtokai árverés alá kerüljenek. Közben azonban dr. Abonyi megvette és magára cedálta a Despinits ellenében fennálló összes követeléseket, aztán egyezséget kötött Despinitscel, melynek értelmében Despinits köteles volt Abonyinak f. év szeptember hó 11-én 100.000 koronát megfizetni, miáltal hitelezőinek összes követeléseit törlesztve lettek volna. Abonyi biztosra vette, hogy Despinits a kitűzött határidőre nem lesz képes megfizetni a százezer koronát, mert hitele teljesen ki volt merítve. Akadt azonban egy konzorcium, mely a Despinits tulajdonát képező és eddig értéktelennek tartott 11 ezer holdnyi árterületet száznyolcvan ezer koronáért megvette. Mikor Abonyi erről értesült, meg akarta húsítani a vételt s jelentékeny hasznót ígért a konzorciumnak, ha eláll a vételtől. A konzorcium azonban ki akarta szabadítani Despinitsét Abonyi karmai közül és nem fogadta el ajánlatát, szeptember 11-én azután bírói letétbe helyezte Despinits 100.000 korona tartozását, — mert Abonyi e napon eltűnt Temes-Kubinból. Abonyi ennek dacára érvényesítette a magára cedált 100.000 korona követelést és kiírta Despinits vagyonára az árverést.

Ezenkívül Despinits nővérétől aláírást kért ki, azt állítva, hogy reácedált követelését telekkönyvileg töröltetni akarja; tényleg azonban arra való volt a Despinits nővére által aláírt okirat, hogy annak alapján érvényesítse követelését. Kitént továbbá az is, hogy Abonyi ügyvéd más, telekkönyvileg biztosított követeléseket, melyeket Despinits már törlesztett, nem töröltetett.

— (A Panama-csatorna új terve.) New-Yorkból jön az az érdekes jelentés, hogy amerikai mérnökök fontos felfedezést tettek, amelynek segítségével a Panama-csatorna építésénél 20 milliót lehet megtakarítani. Arról van szó, hogy a Panama-csatornát melléklecsapolások nélkül is ki lehet építeni, ha a Hagrass vizét a Pacific-tengerbe vezetik s így módon a csatorna vizállása egyenlő magasságot kapna a tenger színével. A francia terv 36 millióra irányozta elő a költségeket, míg az amerikai mérnökök szerint a csatorna kiépíthető 16 millióból.

— (Az építőmunkások sztrájkja megszűnt.) Hetekig tartó áldatlan küzdelem után az építősztrájk végre megszűnt. Lode iparfelügyelő ugyanis tegnap délután békéltető tárgyalást tartott az építőmesterekkel és munkásokkal, amely alkalommal előbbiek lemondtak a kormánygaranciák feltételéről, a munkások pedig belenyugodtak abba, hogy a munkabéreket a mesterek fogják rendezni méltányos elv szerint. Lemondtak azonkívül a bizalmiférfi-rendszer és egyes bizottság követeléséről is. Így a megegyezés sikerült. Kérdés azonban még, hogy mit fog szólni ehhez a megegyezéshez a munkások nagy tömege, kik ma délután gyűlést tartanak e tárgyban. Miután azonban valószínű, hogy a munkások tekintélyesebb része már rég óhajta a békés kiegyezést, előrelátható, hogy hétfőn a fővárosban mindenütt hozzáfognak az abbahagyott építkezések folytatásához. A kizárás teljes 4 hétig tartott és 3800 kőmives és 6000 segédmunkás volt ez idő alatt munka nélkül. A kizárt munkások azonban a szervező bizottságtól minden héten meghatározott segélyösszeget kaptak s a főváros egész munkássága támogatta őket.

— (Antiszemita városi tanács.) A csehországi Starélesto magistrátusa árverést hirdetett a városi nagyvendéglő bérletére, de eleve kikötötte, hogy a Mózes hitű polgártársakat kizárja. Nyomatékosan kifejezte ezt a hivatalos árverési hirdetményben is, amennyiben a feltételek záradékában kikötötte, hogy a nem keresztény hitű reflektánsokkal nem tárgyal. Ezzel szemben a *fridek-misteki* izraelita hitközség táviratilag panaszt emelt a helytartóságnál s kersztülvitte, hogy a sérelmes záradék már a második hirdetésben nem jelent meg. Az érdekeltek most feszült figyelemmel várják a december folyamán tartandó árverést, sikerül-e az elveihez ragaszkodó tanácsnak a nem keresztény hitű pályázókat kizárni?

— (Jó ebédjük lesz karácsonykor.) Említettük már, hogy hadügyi kormányunk a torpedóflottilla kiépítését határozta el és ezért a Jarrow-féle poplauri angol hajógyárban harminc torpedóhajót és torpedóüzöt rendelt meg. Ez a nagy és milliókra rugó megrendelés nagyon megörvendeztette az angolokat, mert a Jarrow-gyárnak ez idő szerint éppenséggel semmi munkája sincs. A hír különösen a gyár munkásai körében szerzett nagy örömet, akiknek — mint a «Daily Mail» tekintélyes angol ujság e hó 21. számában írja — most már «jó ebédjük lesz karácsonykor!» Az angolok jó étvágya tehát már ki van elégítve, de mikor ebédelhetnek már jól a mi munkásaink is és mikor készül el a fumei hajógyár, hogy olyan angolos örvendezéssel fogadnók mi is a hadügyminiszter megrendeléseit.

— (A páncélos hajók alkonya.) A francia tengerészeti miniszterium hivatalos lapjában Duquet Alfréd katonai szakíró cikket közöl a modern tengerészetről és a japán-orosz háború tanulságairól. A cikk «A páncélos hajók alkonya» címet viseli és katonai körökben nagy feltűnést kelt. Cikkében Duquet pontonként összeállítva a következő következtetéseket vonja le: 1. Franciaország nincs és sohasem lesz abban a helyzetben, hogy nyílt tengeri ütközetben most az angol, rövid idő múlva pedig az amerikai flottával szembeálljon. 2. A páncél a

hajókat a nagy lövegek ellen egyáltalában nem védelmezi meg. 3. A hadihajók annál veszedelmesebbek, mert ma a bombákat nagyrésztben torpedók pótolják, amelyek a legnagyobb páncélos hajókat elsüllyeszítik. 4. A páncélos hajók nagy ágyúai a parti erődítések földsáncái ellen nem érnek sokat, mihelyt azonban az erődök ütegei működni kezdenek, nekik vissza kell vonulniuk. 5. A hatalmas és erősen védett páncélos hajók nem feltétlen biztosítékai a tengeri uralomnak. 6. A tengeri uralomra a nem páncélos flotta van hivatva, amely a páncélosnál gyorsabb járatu és bármikor utolérheti vagy mellőzheti. 7. Új tengerészeti programra van szükség, amelyben nem a páncélos hajók koncentrációja képezi a tengeri haderő alapját, hanem a szétszórtan működő torpedónaszádok és egyéb apró tengeri járművek.

— (Sirásók kongresszusa.) Ez lesz a legfurcsább kongresszus. Anglia sirásói ugyanis elhatározták, hogy Manchesterben nemzetközi kongresszust tartanak — kiállításal egybekapcsolva. A kiállításon fűző, kapa, koporsó, halottaskocsi és hasonló tárgyak szerepelnek. A kongresszisták fekete szegélyű «anzikszo»-kat készítettek. A kongresszus tagjai valószínűleg gyászbeszédet tartanak, mert hogy mi céljuk lehet az összejövetellel, azt maguk sem tudják.

— (A Mannlicher áldozata.) Fogarásról jelentik, hogy a város közelében levő mezőn egy Mannlichergolyótól találva, súlyosan megsebesülve rogyott össze egy *Lévai* nevű özvegyasszony. A csendőrségi nyomozás megállapította, hogy a lövés egy honvédekatonna puskájából származott, aki kapitánya parancsára a lövőgyakorlat alkalmával megmaradt éles töltényeket sorra lövöldözte puskájából. Hogy a szerencsétlenség véletlenségből történt-e, vagy hogy a honvéd szándékosan vette-e célba az asszonyt, még nincs megállapítva.

— (A könyvkötő-sztrájk.) Szeptember hó 20-ika óta mintegy 350 könyvkötősegéd munkás és munkásnő áll sztrájkban. A IV. kerületi előljáróság részéről Pesty Ferenc előljáró mára hívta egybe a harcban álló feleket, hogy megkísérelje a békés megegyezést. Pesty Ferenc kérte úgy a mestereket, mint a segédeket, hogy hassanak oda, hogy az iparra oly fontos könyvkötő szakmában az áldatlan harc megszűnjék és a béke végre helyreállítsák. Ivánszky tanácsjegyző ismertette ezután a sztrájk történetét és az eddig történt békéltetési kísérleteket. A napi 9 órai munkaidőt mindkét fél elfogadta, azonna idő nélkül. A segédek ez alapon 16, 20 és 22 korona betfizetést kérnek minimumként megállapítani. A mesterek ezzel szemben minimumként ajánlanak 26, 33 és fél, és 38 fillért, ami megfelel körülbelül 14, 15 és 20 korona heti fizetésnek. Pintér János segéd kéri a mestereket, hogy legyenek méltányosabbak s adjanak meg árminimumként 27, 35 és 38 fillért. Végül abban állapodtak meg, hogy az első éves segéd 27, a második éves 34 és a harmadú éves segéd 38 fillért kap minimális órabérént. Ezután még az ünnepnapok fizetése került szóba, amelyeket szintén kölcsönös engedményekkel megállapítottak, úgy hogy a béke a könyvkötő munkás és munkaadó között létrejöthet. A segédek és mesterek gyűléseit ma este tartják meg, ahol a békéltető bizottság megállapodásait valószínűleg ratifikálják.

— (Huszárkapitány — mint betörő.) Feltűnést keltő bűnygyben folytat nyomozást a budapesti rendőrség. Egy a fővárosban szerepet játszott s a társaságokban is jól ismert, nemrégiben nyugalmazott huszárkapitányt, eichrodi Mayer Alfonzot és feleségét keresik, akik betörést követtek el s azután megszöktek. A kapitány nagyszombeni születésű és negyvenéves. Évek óta itt szolgált Budapesten a Ferenc József-kaszárnyában. A daliás tisztet kellemes modora miatt mindenütt kedvelték. Erősen udvarolt vagyonos szülők leányainak és több ízben úgy emlegették a már agglégényszámba menő kapitányt, mint ennek vagy annak a leánynak a vőlegényét. Nagy volt tehát a meglepetés, amikor a kapitány két évvel ezelőtt váratlanul megnősült s egy bécsi optikusnak, Müller Lászlónak huszonkét éves szép leányát, Helont vette feleségül. Azóta a feleségével pompázott a társaságokban. Fényűzéssel éltek és hogy gyanút ne keltsen költségeivel, a kapitány azt híresztelte, hogy főnyereményt csinált. Tavaly azután nagy feltűnést keltett az, hogy a kapitányt váratlanul nyugdíjazták. Ugyanis több olyan szabálytalanságot és súlyos vétet követett el, amelyek miatt nem maradhatott tovább tényleges szol-

gálatban. Ettől kezdve a kapitány eltűnt a társaságokból, ahol azelőtt nagy szerepet játszott s átköltöztek Budára. Itt Barna Mária rajztanárnőnek a Krisztina-körút 157. számú lakásán béreltek szobát. Az első hónapokban rendszeresen fizettek, utóbb azonban fizetés helyett ígéretekkel kecsegtették lakásadónőjüket. A kapitány elhittette a rajztanárnővel, hogy az apósától nagyobb pénzküldeményt vár, amelyet ha megkap, kifizeti az adósságát. Ez a hitegetés így tartott háromnegyed évig. Tegnapelőtt azután a rajztanárnőt, amikor hazatért, nagy meglepetés várta. A kapitány és a felesége eltűnt, a szobában levő szekrény pedig fel volt törve, amelyből több ruhanemű és egyéb holmi hiányzott. A rajztanárnő nem akarta elhinni, hogy a lopásra a kapitány vétemedett volna. Várt tehát tegnapig. A házaspár azonban nem jelentkezett. Ekkor bizonyos volt már, hogy a lopást maga a kapitány követte el, aki Barna Mária nemcsak az ellopott holmik értékével, hanem több száz korona tartózással is megkárosította. Az érzékenyen becsapott és meglopott rajztanárnő feljelentést tett a rendőrségen, amely megindította a nyomozást a kapitány és a felesége után. A nyomozással a legügyesebb detektívek vannak megbízva. Az esetről értesítették a tércsancnokokat is.

— (Négy leány szerencsétlensége.) Szabadkáról írják: A Szabadka melletti Szent-Tamás községben Gavánszky Lukácsné és Priscs Lenke földmives asszonyok, felnőtt leányaikkal a községhez közel fekvő burgonyaföldjükön szedték a burgonyát. A leányok azonban nem nagyon erőltették meg magukat, hanem összebujtak beszélgetni. E közben a szerencsétlen véletlen arra hozta Manojlovics Milán vadászt. Mikor Gavánszky né megpillantotta a közelgő vadászt, tréfálkozva rászólt a leányokra, hogy ha nem szedik szorgalmasan a burgonyát, rájuk lovet. A leányok természetesen nevetve hallgatták a fenyegetést; amire Gavánszky né a tréfát folytatva, odakiáltott Manojlovicsnak:

— Ugyan löjje el ezeket a lusta leányokat!
Manojlovics abban a hitben, hogy a fegyver nincs megtöltve, le is kapta puskáját és a leányokra céllozva, elsütötte azt. A fegyver azonban söréttöltéssel meg volt töltve s a sörétek az egy csomóban álló négy leányt súlyosan megsebesítették, úgy, hogy egyszerre mind a négy összeesett. A gondatlan vadász, látva vigyázatlansága következményét, annyira kétségbe esett, hogy fegyverét önmaga ellen fordítva, öngyilkosságot akart elkövetni. Ebben azonban a lövésre és sikoltozásokra előrohant munkásnép megakadályozta. A súlyosan sérült négy leányt a két anya kétségbeesett siránkozása közben szállították haza. Mind a négy veszélyesen megsebesült. A vigyázatlan Manojlovics maga jelentkezett a csendőrnél, akik jelentést tettek az esetről a szabadkai királyi ügyészségnek.

— (Sírrombolók egy zsidó temetőben.) Tapolcáról jelentik: Az elmúlt éjjel az itteni zsidó temetőben huszonhat sírkövet, a legdrágábbakat és leg-erősebbeket ledöntötték a sírok mellől és többet alapjából szétromboltak. Az esetről jelentést tettek a főszolgabírósnál, hol vizsgálatot indítottak és a csendőrséget sürgős nyomozással bízták meg.

— (Egy expedíció sorsa.) Párisból jelentik: A Gironde szerkesztője a Charcot-missziótól a Misszió-öbölben a Francaiseen fogalmazott és 1904. január 27-éről kelt levelet kapott, mely hosszú viszontagságok után jutott kezeihez. A levelet valószínűleg rommáhalászok találták meg. A levélben az áll, hogy az expedíció a levélírás idejékor egészen jó állapotban volt és bizott abban, hogy célját, mely a déli sarkhoz való eljutásban állott, eléri.

— (Csalo bornagykereskedő.) Pakson most folyik a szüret s a szőlősgazdák, termésük legnagyobb részét, mint mustot adják el. Beheimhuber István bornagykereskedő, több ezer hordó mustot szokott ilyenkor vásárolni, egyforma nagyságu hordókban. A mértékhitelítő hivatal, a sok ezer egyforma hordó közül csak egynek az irtartalmát szokta megvizsgálni s ennek alapján sűtik azután rá a hordókra az irtartalmat. Beheimhuber erre fektette csatlását. Amikor most elküldötte hordóját hitelesítés végett, néhány liter irtartalmu marhahólyagot tett bele felfújt állapotban, hogy így a hordó kevesebb irtartalmat mutasson. A hivatalnok minden gyanu nélkül hitelesíteni akarta a hordót és már meg is töltötte vízzel, csak még a víz mennyiségének meg-

mérése volt hátra. Amikor a célból a hordót ki akarták írteni, a víz nem folyt ki. Kutatták az okát és akkor látták, hogy a hordó száját egy hólyag zárja el. A víz ugyanis elszakította a hordó falához erősített hólyag madzagát, ezért természetesen a hólyag a víz fölé iparkodott és így a hordó száját elzárta. A hordót azonnal lepecsételték és a hatóságoknak adták át, a kereskedőt pedig feljelentették. A vizsgálatot most a kereskedő összes hordóira ki fogják terjeszteni, mert azt hiszik, hogy már más alkalommal is így járt el, amivel tetemes kárt okozhatott az államkincstárnak borfogyasztási adóban.

(Üzérkedés zálogcédlalakkal.) A rendőrség régóta s állandóan figyelemmel kíséri azokat az alakokat, akik az utcán zálogjegyekkel üzérkednek. Ezek közül kettőt ismét tetten értek. Az egyik *Mannheimer* Jakab, a másik *Tóth* Géza. Az V. kerületi kapitányság fejenként 100—100 korona pénzbüntetésre ítélte őket.

(Az osztálysorsjáték) mai húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:

15.000 koronát nyert: 13794.
10.000 koronát nyert: 54418.
5.000 koronát nyert: 80.
2000 koronát nyertek: 8788 13430 13662 18796 20969 24111 26294 20732 29680 31487 31524 53290 57660 64610 66298 75800 81634 89249 92393 101515 104091 104835.
1000 koronát nyertek: 321 1690 4341 4453 10680 16866 19783 22045 28317 29518 30876 30898 31007 35786 36001 38057 40347 40663 42558 45322 47256 47486 47896 54314 60888 61116 63010 64309 66814 67030 68953 69804 73015 79026 80397 80507 81621 82472 83805 87796 90292 90633 95284 96451 96483 99411 100930 101594 103699 106661.
500 koronát nyertek: 2371 4969 7637 9203 10993 11323 14191 14956 18004 18100 18180 18313 18454 21342 26089 29437 29532 30825 30908 33000 83273 36673 38184 39892 41191 42733 43060 43252 46565 47240 50513 50546 52897 53048 53290 55113 57772 61945 62051 62221 62777 62900 63697 64341 65655 66242 66617 68398 71846 75586 80229 80978 81713 83651 87319 88661 89720 90575 94331 96728 98211 100715 101510 104942 105762 107961.

A többi kihuzott számok 200 koronát nyertek.

(Elveszett főnyeremény.) Bécsben — mint onnan jelentik — hivatalos falragaszok hirdetik napok óta, hogy a 314551. számú török nyeremény-sorsjegyet tulajdonosa elvesztette. Az elvesztett sorsjegyet 1899. december elsején a 600.000 frankos nyereménygel huzták ki.

(Sikkasztó postatiszt.) A rendőrség letartóztatta *Makkos* László fülöpszállási születésű 21 éves postatisztát, hivatali sikkasztás miatt. *Makkos* a fülöpszállási postahivatalnál volt alkalmazva s a napokban onnan 1364 koronát sikkasztott és megszökött. A sikkasztó Németország felé vette útját s járt Hamburgban, Cuxhafenben, Altonában. Japánba akart áthajózni, az idegenben azonban meggondolta a dolgot, visszajött Budapestre s a «Zöld koszorú» szállóban vett lakást. Innen állították elő a főkapitányságra. Az elsikkasztott pénzből mintegy 500 koronát költött, a többi megtalálták nála.

(A zongoraművés.) Érdekes fogadás dőlt el a napokban két budapesti uriember közt. Egy érdekes hangverseny után ugyanis az egyik azt állította, hogy a világhírű művész zeneszámát ő ugyanolyan bravúrral tudja eljátszani. Pezsgős lakomába fogadtak és zsűritagokul a főváros öt legkiválóbb zenetörténészt hívták meg. Mindannyian végig hallgatták a produkciót s aztán — őszinte ámulattal — kijelentették, hogy a fogadást a zongorázó ur nyerte meg, mert a zeneművet csakugyan éppoly precízitással játszotta el, mint maga a zongoraművész. A nyertes azonban ekkor szerényen meghajolt, majd pedig így szólott:

— Nem én vagyok a művész, hanem a Piano Player Simplex, amin játszottam.

Csakugyan kiderült, hogy a nagy sikernek ebben a zongorajátszó készülékben van a titka s hogy az elismerés voltaképpen a *Sternberg Armin és Testvére* céget illeti meg, mely a készüléket kölcsön adta. A pezsgős vacsorát azonban a vesztes fél mégis megfizette.

x Fölhívjuk olvasóink figyelmét Herczeg és Horvát Budapest, Kerepesi-ut 52. szám alatt, az «Adria» szállóval szemben létező női-divatáruházára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Magyar kir. Opera.** A nyáron a «Varázsfuvola» legutóbbi előadásán *Erdős* Rikárd, operánk ösztöndíjas növendéke, mint *Sarastro*, általános feltűnést keltett hatalmas, bár még nem eléggé iskolázott basszbaritonjával és intelligens előadásával. Tegnap a fiatal énekes ugyanebben a szerepben lépett fel, hasonló sikerrel, mint az első alkalommal. De ez a siker és a meleg rokonszeny, amelyvel őt a közönség fogadta, ne tegye elbizottá, hanem fokozza ambícióját és szorgalmát, mert még nagyon sokat kell tanulnia, hogy eljuthasson a *Parnassus* csúcsára. Az előadásról egész általánosságban csak annyit mondunk, hogy *Mozart* remekműve gondosabb előadást és külön szereposztást érdemelt volna a tegnapiénál. A szereplők közül szigorúan véve csak *Szojyer* Ilona, *Kaczér* Margit, *Payer* Margit és *Berts* Mimi volt egészen a helyén. A főszereplők közül egy sem. A diszletek nagy része is olyan, hogy az Operaháznak szégyenére válik. Reméljük, hogy még a tél folyamán meg fogjuk érni a «Varázsfuvola»-nak olyan előadását, amely mind a műhöz, mind az operaházhoz méltó lesz. A tegnapi előadás nem volt ilyen.

a. k.
* **A Vigszínház titkára.** A Vigszínháznál hosszú idő óta üresedésben volt titkári állást végre betöltők. Az új titkárbán, *Lenkey* Zoltánban kitűnő erőt nyer a színház vezetősége, aki évek hosszú során át működött a vidéki jelesebb színtársulatoknál, legutóbb pedig, mintegy négy év óta, *Krecsányi* Ignác társulatánál látta el a titkári teendőket. *Lenkey* Zoltán csak október 10-én foglalhatja el új állását, mert *Krecsányi* színtársulata csak október 3-án fejezi be az idei nyári szezonját a budai színikörben, a társulat elutazása után pedig *Lenkey* egy heti szabadság-időre távozik.

* **A soproni magyar színészet.** Sopronból jelentik: Sopron város tegnapi közgyűlése kimondta, hogy a vidéki színészet országos felügyelője által ajánlott színikerület alapítása helyett önálló pályázatot hirdet ötödélfelhavi magyar színi idényre. Ez az állásfoglalás lehetővé teszi, hogy a magyar színtársulat október 1-én kezdje meg működését és vége szakad amaz évtizedes gyakorlatnak, mely a téli színi idény első felét mindig a német színészetnek biztosította. A közgyűlés azt is kimondta, hogy az általa választandó színigazgatónak színházat és fűtést ingyen ad, világítási célokra pedig háromezer koronát szavaz meg.

* **«Petőfi-regék».** A Segesvárnál elütni nagy költőről szálló népmeséket összegyűjtötte *Péterfy* Tamás. Az első kiadást öt év után most követi a második képes kiadás. Mindenik *Petőfi-regé* egy-egy szép emlékvirág, mely a magyar nép szívéből fakadt. A csinosan kötött könyv főleg a tanulóiúság kedves olvasmánya. Kapható minden könyvesboltban. A *Petőfi regék*-et 60 filléért portómentesen küldi *Péterfy* Tamás író Budapest, IX., Köztelek.

* **Tinódi Sebestyén szobra.** A Népszínház előtti téren októberben akarják leleplezni Tinódi Sebestyén emlékszobrát. A szobor tervezője, *Bezerédi* Gyula azonban most domborművet is mintáz a talapzatra s ennek következtében az emlék leleplezését a jövő tavaszra halasztották el.

* **A Nemzeti Szalon őszi kiállítása.** Madarász Viktor kollektív kiállítása már csak vasárnap estig látható a Nemzeti Szalon termeiben. Utána mindjárt hozzáfognak az őszi kiállítás rendezéséhez. A kiállításra a művészek még vasárnap estig küldhetik be műveiket. Az őszi tárlat október 9-én nyílik meg.

* **A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság** tegnap délután tartotta a szünet után első igazgatósági ülését dr. *Fejérfataky* László elnöklete alatt. Napirend előtt az elnök indítványára elhatározta a társaság, hogy *Bánó* József másodelnököt 80-dik születésnapja alkalmából írásban üdvözli. *Varju* Elemér igazgató választmányi tag bemutatta szentkatolnai *Bakk* Endre vizaknai római katolikus főesperes értekezését Vizakna város címeréről. A város címere még nincs pontosan meghatározva, dacára annak, hogy pecséteken 1466 óta szerepel. Értekezé egy XVII. századból való pecsét címerét ajánlja. *Varju* Elemér véleményes jelentést olvasott fel, melyben egy XV. századi pecsétet ajánl elfoga-

dásra. A folyó ügyeket *Schönharr* Gyula főtitkár terjesztette elő, ennek kapcsán elhatározták, hogy a társaság nagygyűlését december 15-én tartja meg. Végül a pénztári kimutatás került felolvasásra; e szerint a társaság vagyona jelenleg 30.917 korona 40 fillért tesz ki.

SPORT.

Őszi futtatások.

— Ötödik nap. —

— A *Magyarság* tudósítójától. —

Budapest, szeptember 30.

Erdekes, mozgalmas napja volt a tegnapi a városligeti versenytérnek. A nap legérdekesebb eseménye *Menyörgös* győzelme volt a Kétévesek államdíjában *Buddhist* felett, melynél nyolc fonttal vitt többet s így fényesen igazolta a Helenenthal díj eredményét. Az Őszi handicapot gróf *Festetics* Tasziló *Dolomitja* nyerte meg, kinek népszerű szienci *Donald* révén a *Welter*-handicapban is győzelemhez jutottak.

A két utolsó futam eredménye ez:

V. *Eladók handicapja*. Díj 2000 kor. Táv. 1100 méter. *Péchy* Andor *Reclame*-ja (lov. Taral) első, *Hipparion* második, *Pro gaiety* harmadik. Futottak még: *Talvolta*, *Aurélia*, *Curieuse*, *Rother* bon. Tot. 10: 19. Helyre 50: 66, 74, 72.

VI. *Welter-handicap*. Díj 3000 korona. Táv. 1400 méter. *Festetics* T. gróf *Donald*-ja (lov. *Cleminson*) első, *Fogoly* második, *Fruska* harmadik. Futottak még: *Master* Jack, *Gallium*, *Per bene*, *Kozák*, *Coralie*, *Butor*. Tot. 10: 31. Helyre 50: 88, 202 és 334.

*

Hatodik nap.

Holnap két érdekes handicap kerül döntésre, a *Kétévesek nagy handicapja* és az *Októberi handicap*. Az előbbiben értesülésünk szerint

<i>Sage Dank</i>	<i>Krouzil</i>
<i>Vadkan</i>	<i>Smejda</i>
<i>Megint</i>	<i>Huxtable</i>
<i>Itó</i>	<i>Bulford</i>
<i>Galanterie</i>	<i>Martinkovich</i>
<i>Rózsabimbó</i>	?
<i>Barbár</i>	<i>Lewis</i>
<i>Ezerjő</i>	<i>Pretzner</i>
<i>Tiszavessző</i>	<i>Janek</i>
<i>Gyere be rózsám</i>	<i>Holmes</i>
<i>Barkis</i>	?
<i>Prototyp</i>	<i>Baines</i>
<i>Alike</i>	<i>Fetting</i>
<i>Tops</i>	<i>Bocskai</i>

vesznek részt, melyek közül mi *Megint*-nek jószolunk legtöbb kilátást a ma erősen lefogadott *Barbár*, *Tiszavessző* és *Barkis* előtt. Az Októberi handicapot *Tubicám*, *Salute*, *Ormód* vagy *Harcos* nyerheti meg.

Az egyes versenyekre jelöltjeink ezek:

- I. *Pisants*—*Zsédényi*—*Persuprise*.
- II. *Tokaj* II.—*Tiszavessző*—*Lancer*.
- III. *Megint*—*Barbár*—*Barkis*.
- IV. *Miss Flora*—*Tornya*—*Szende*.
- V. *Tubicám*—*Salute*—*Ormód*.
- VI. *Herzog*-ist.—*Cassandra*—*Fogoly*.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **A bíróság köréből.** A király *Buday* Antal nagyszalontai járásbírói albirót nagyváradi, dr. *Kozáczk* József tamási járásbírói albirót a szegvárdi és dr. *Benda* Béla beregszászi törvényszéki albirót a beregszászi ügyészséghez alügyészekké, továbbá dr. *Takács* Aurél budapesti büntető, dr. *Madai* Meyer Guidó fumei törvényszéki jegyzőt a vaáli, *Pataj* Béla szabadkai törvényszéki jegyzőt a törökbecsei járásbíróihoz, *Zombory* Jenő huszti járásbírói jegyzőt az újvidéki törvényszékhez, *Dudás* Béla szegedi törvényszéki jegyzőt a nagylaki, *Krausz* József huszti járásbírói jegyzőt a huszti járásbíróihoz, végül *Páll* Ignác brassói törvényszéki aljegyzőt a brassói törvényszékhez albirákká kinevezte.

— **Fenyő Sándor bűnügye.** A budapesti kir. ítélőtábla III. büntető tanácsa október hó 18-ikán fogja tárgyalni *Fenyő* Sándor ismeretes bűnügyét. A bűnpör előadója *Agoraszó* Péter kir. táblai bíró lesz.

— Halálos ítélet. *Mitrovicáról* táviratozzák: Az Amerikából nem régen visszatért *Vincsek* Gyuró, bátyját, *Vincsek* Mihályt agyonlőtte, a bíróság ezért *kétél által való halálra ítélte.*

— *Meztilábas szerkesztő.* *Szegedi* tudósítónk jelenti: Bácsszenttamáson jelenik meg egy szerb nyelvű véresszájú szocialista lapocska, a «Zsemilyó Radenik», amely nemrégiben «Halál a nagytökere» című vezércikkében félelmesen mennydörgött a tökések ellen. A szegedi kir. ügyész izgatást látott a cikkben s megindította az eljárást, melynek folytán az esküdtek tegnap ültek össze, hogy ítéljenek a lap felelős szerkesztője, *Ikraser* Pálya felett. A szerkesztő ur meg is jelent, száználmasan, rongyos, nemzeti gunyában, *meztilábasan*, ami nem csekély felütést keltett.

— Bünösnek érzi-e magát? — kérdezte az elnök a szerb tolmács által.

— Nem én.

— Maga a «Zsemilyó Radenik» felelős szerkesztője.

— Tessék?

— Maga egy lapot szerkeszt, tehát maga szerkesztő.

— En nem tudom, mi az a szerkesztő.

— Az látszik is kenden. De nini, mi van a szá-jában?

— Bagó.

Ikrasev Pálya kivette a bagót és azt magyarázta, hogy *ő sem írni, sem olvasni nem tud.* Viszont az elnök felolvastatta neki a «Halál a nagytökere» című vezércikket, de *Ikrasev* bambán nézett a levegőbe.

— Most hallom először.

— Ugyan. Hiszen maga a szerkesztő!

— Én, kezét csókolom, már mondtam, hogy nem vagyok szerkesztő.

— Hát kicsoda?

— Béres vagyok.

— De azt csak tudja, hogy a neve rá van nyomtatva a lapra, hogy szerkesztő?

— Nem tudom.

— De hiszen, mint szerkesztő, be lett jelentve az alispáni hivatalban.

— Nem tudom.

— De azt csak tudta, hogy ez a cikk megjelenik a lapjában?

— Nem tudtam. Most sem tudom.

— Hát azt tudja-e legalább, ki írta?

— Nem tudom.

Végül is kénytelen volt az elnök a tárgyalást elhalasztani, mert nem lehetetlen, hogy *Ikrasev* Pályát, a pályatövesztett bérest tudtán kívül jelentették be szerkesztőnek. Ahogy az agitátorok tenni szoktak, irástudatlan, együgyű alakok nevét, mint szerkesztőjét, kinyomatják a lapra, melybe így bátorosan írkálják a sokszor lázításra alkalmas népmító közleményeiket.

— *A gyászruha.* A múlt év december 10-én egy elegáns magánfogató állott meg Horváth és Halász váci-utcai nőruha-áruház előtt. A fogatóból kiszálló elegáns hölgyet az üzlet alkalmazottai nagy előzenyességgel fogadták.

— Egy gyászruhára volna szükségem. Ezenkívül egy fekete gyászkalapot s egyéb apróságokat akarok venni — szölt az urinő.

A kiszolgálás után az elegáns vevő azzal vált el, hogy másnap lejön ismét próbára az üzletbe. Miután a ruhapróba eredménye kielégítő volt, a vevő megjegyezte:

— A vásárolt holmikát küldjék a József főherceg-szállóba, ahol ideiglenesen lakom, a 271 korona 80 fillérről szóló számlát pedig majd 10—12 nap múlva kifizetem Villányi-ut 1. szám alatti villámban.

A cég a ruhát el is küldte a József főherceg-szállóba, a számlát pedig két hét múlva kiküldte az urinő által megnevezett villába. A kiküldött alkalmazott innen azzal tért vissza, hogy a vevőnő nem lakik ott, sőt nem is ismerik abban a villában. A cég erre hosszas kutatás után megtudta, hogy vevője *Nagy Dénesné* szül. *Román Juliska*, egy fővárosi hivatalnok elvált neje, aki egy szegény zsidó családnál a Rombach-utcában alibérletben lakik s akinek Villányi-ut 1. szám alatti villáját még a múlt év nov. elején elárverezték.

A cég panaszára család büntetéssel vádolva került ma az asszony a vádlottak padjára. A tárgyaláson, amelyen Szepessy bíró elnökölt, a vádlottnő beismerte, hogy vásárolt a panaszos cég üzletében s ott a számlát Villányi-ut 1. sz. a. villájába kérte kiküldeni. Védelmére azonban felhozta, hogy a cégnek elég ideje és alkalma lett volna az ő hitelképességéről meggyőződni. Különben, hogy nem volt családi szándéka, igazolja az a körülmény is, hogy ő részletfizetést felajánlott a cégnek, de ez azt nem fogadta el. A bíróság kihallgatta a károsult cég képviselőjét, aki kijelentette, hogy a panaszt fentartja s kéri a vádlottnő megbüntetését.

A bíróság azonban dr. Böhm kir. ügyész vád- és dr. Hercz Mór védelme után Nagy Dénesné *felmentette* a család vádjá alól. A felmentő ítélet ellen az ügyész felebbezett.

NYILTTÉR. *)

Téli fürdőkura

a Szt. Lukácsfürdőben

Természetes forró, meleg kénforrások, iszapfürdők, iszapporogások, mindennemű thermális fürdők, hidrotérápia, masszázs, Olcsó és gondos ellátás. Csusz-, kőszvény-, ideg-, bőrbajok és téli fürdőkúra felül kimerítő prospectust küld ingyen a Szt. Lukácsfürdő igazgatósága Budapest-Budán.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a Szerk

KÖZGAZDASÁG.

Budapest, szeptember 30.

A mezőgazdaság állapota. A földmivélsügyi miniszter legújabb hivatalos jelentése szerint a legutóbb megeredt esőzés kedvezett az *őszi szántás és vetés* megkezdésének, a *cukorrépa* és a *takarmányrépa* némely helyütt váratlanul följavította, a *réteket és legelőket* fölűdítette, úgy hogy ha ezek nem is kaszálhatók, de számottevő táplálékot adnak a marhának. A *szőlő* országos átlagban közepes termést ad, minősége pedig igen sok helyen kiváló.

A szeptember hónap második felében beállott esőzés az *őszi szántóvetés* munkának hasznára volt. Az *őszi árpa, őszi takarmány* és *rozs* vetése jó előre haladt. Helyenkint már el is végezték és az új vetés kelni kezd. A *buzát* is kezdik vetni. A *tengeri* vetés állapotán az eső már alig javíthatott, csak a *Királyhágón* tul mozdította elő némileg a szem képződését. A *baranya* késői fajtáját az eső helyenkint még keveset javíthatta, többnyire azonban már elkésett, mert szedését megkezdették. Termése többnyire közepesen alul maradt, kivételesen közepes. A *cukorrépa* és *takarmányrépa* vetés az ország nyugati és keleti vidékein az *eső után erős fejlődésnek indult* és a várakozásnál jobb termést ígér. Az ország többi részében a vetés továbbra is gyöngén maradt és alig ad középtermést. A *cukorrépa* szedését megkezdették. A *mesterséges takarmány rét és legelő* az esők után ismét jól fölűdült és habár alig kaszálható, számbavehető táplálékot nyújt az állatoknak. Az elvételre kaszált sarju betakarítását az eső akadályozza. A *gyümölcsfák* tavaszkor gazdagon ígérkező termését a nyári rendkívüli száraz idő teljesen apasztotta, mégis szilva, dió, őszi barack és almából közepes, vagy azonfelül, körtéből közepes a termés.

A *szőlő állása* az ország egyes vidékei szerint a következő: A Duna balpartján a szőlők a hosszantartó szárazság mellett is az utóbbi esőzések által annyira helyre jöttek, hogy mennyiségileg közepes, minőségileg jó, sőt némely vidéken igen jó minőségű bortermés várható. Ott, ahol szeptember folyamán hosszas esőzések álltak be, a kényesebb szőlőfajok bogycái megpedeztek és emiatt néhol rothadás mutatkozik. A Duna jobbpartján a nyár folyamán uralkodott szárazság következtében visszamaradt szőlőbogyók a szeptemberi esőzés hatása alatt fejlődésnek indultak. A helyenkint mutatkozó rothadás miatt némely helyen megkezdődött már a szüret. Az eddigi kilátások szerint mennyiségileg közepes, míg minőségileg közepes és jó közepes eredmény várható. A Duna-Tisza közén az augusztusban beállott esőzés a szüreti kilátásokat általában megjavította. A szeptemberi eső hatása alatt a szüret már megkezdődött és közepes termésmennyiségre való kilátás mellett jó minőségű bor várható. A Tisza jobbpartján a szőlőtermés a nagy nyári melegben jó előrehaladt. Habár a szeptemberi hideg és esős időjárás a szőlő további fejlődésére nem hatott és az augusztusi eső hatása alatt megnövekedett szőlőbogyók további érését hátráltatja, mindazonáltal tartós meleg őszi időjárás esetén jó minőség mellett közepes, sőt jó közepes mennyiség várható. A Tisza balpartján a nyári nagy szárazság a szőlőfűrtök szemét apasztotta ugyan és a bogycák fejlődését is akadályozta, minek folytán a termés várható mennyisége az átlagosnál jóval kisebbre tehető, minőségileg azonban jó, helyenkint igen jó eredmény remélhető. A Tisza-Maros szögén a szőlő a folyó évben uralkodott hosszú szárazságtól sokat szenvedett, úgy, hogy a várható szüreti eredmény mennyiségileg és minőségileg is közepesnek, némely községben jó közepesnek tekinthető. A királyhágóntulai vármegyék szüreti kilátásai mennyiségileg közepes, némely vidéken kivételesen jó közepes, minőségileg pedig jó közepes eredményre nyújtanak reményt.

Gőzeke-szövetkezetek Nyitramegyében. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület a napokban *gőzeke-szövetkezetek* létesítése érdekében *Mezey* Gyula ügyvezető alelnök elnökléte alatt igen látogatott értekezletet tartott, melyen az egyesület titkára ismertette azokat a módokat, melyek mellett megalakíthatók az ilyen szövetkezetek, előadta azoknak a gyakorlatban való vezetését s számszerint kimutatta, hogy 4—5 év múlva, midőn a gőzeke ára már kifizetett, a szövetkezet tagjai földjeiket magyar holdankint 6—7 korona áron fogják szánthatni. Az értekezlet azután alapos tanulmányozás alá vette az alapszabályok tervezetét és annak minden egyes pontját véglegesen megállapította. *Nyitramegyében rövid időn belül több gőzeke-szövetkezet fog alakulni*, ami mellett szőlő azon körülmény is, hogy már megyszerte folynak körzetenként az aláírások. A Nyitramegyei Gazdasági Egyesület is minden a vármegye területén megalakuló gőzeke-szövetkezetbe pár üzletrészszerrel lép azon célból, hogy *minden évben néhány szorgalmas kisgazdának földjét felszántassa*. Minden gőzeke-szövetkezet egyúttal tagja az egyesületnek is s így a gőzeke-szövetkezet és az egyesület állandó kapcsolatban állanak majd egymással.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza gyenge kínálat és korlátolt vételkezd mellet elkel ca 7000 mm. változatlan áron.

Rozs csendes.

Takarmányárpa ártartó.

Zab változatlan.

Tengeri szilárd.

Buza.

Tiszavidéki: 300 mm. 81 k. 10.65 korona, 100 mm. 81.5 k. 10.50 korona, 100 mm. 81 k. 10.50 korona, 200 mm. 80 k. 10.60 korona, 100 mm. 80 k. 10.60 korona, 200 mm. 80 k. 10.575 korona, 200 mm. 80 k. 10.575 korona, 150 mm. 80 k. 10.50 korona, 500 mm. 80 k. 10.50 korona, 100 mm. 80 k. 10.54 korona, 300 mm. 80 k. 10.40 korona.

Pestmegyei vidéki: 500 mm. 80 k. 10.55 korona, 500 mm. 80 k. 10.475 korona, 300 mm. 79.5 k. 10.475 korona, 300 mm. 79 k. 10.40 korona.

O-Becsei: 1200 mm. 79 k. 10.00 korona.

Hortai: 1150 mm. 77.5 k. 10.35 korona.

Felsőmagyarországi: 135 mm. 80 k. 10.40 korona.

Rozs.

400 mm. 7.33 korona, 100 mm. 7.35 korona.

Zab.

100 mm. 7.10 korona, 150 mm. 6.75 korona.

Tengeri.

600 mm. 7.40 korona, 200 mm. 7.30 korona, 200 mm. 7.30 korona, 100 mm. 7.275 korona, 400 mm. 7.25 korona.

Érték-tőzsde.

Valamivel gyengébb forgalom mellett az irányzat tartott maradt. Elénkebb üzlet csak a helyi piacon volt, amelyen különösen a *Drasche*, az *Aszfalt*- és a *Schlick-részvények* voltak keresettek.

Az előtőzsdén jegyeztek

Osztrák hitel	671.50	671.—	670.75	—
Magyar hitel	779.—	778.—	778.—	—
4% koronajáradék	97.70	97.70	—	—
Leszámitolóbank	463.—	463.—	463.—	—
Jelzálogbank részv.	521.—	521.50	521.50	—
Rimamurányi	529.50	527.50	528.50	—
Allamvasut	653.—	651.50	651.50	—
Városi villamos	341.—	341.—	341.—	—
Budapesti közuti	582.—	582.—	582.—	—
Magyar Aszfalt	179.—	179.—	—	—
Drasche	483.—	483.—	483.—	—

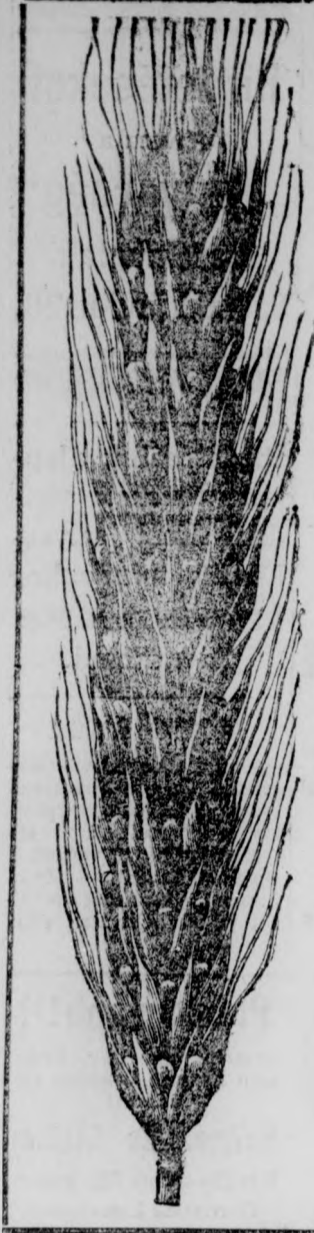
A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitelrészvény	669.75	—	—	—
Magyar hitelrészv.	777.—	—	—	—
4% koronajáradék	97.70	—	—	—
Leszámitolóbank	463.—	—	—	—
Jelzálogbank részv.	520.50	—	—	—
Rimamurányi	526.—	—	—	—
Allamvasut	650.50	—	—	—
Városi villamos	341.—	—	—	—
Budapesti közuti	582.—	—	—	—
Magyar Aszfalt	182.—	—	—	—
Drasche	483.—	—	—	—

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**

Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, Rottenbiller-u. 33. és Kossuth Lajos-u. 4.
Oszi vetésre való gabonafélék

kiválasztásacéljából ajánlja a **őszi árjegyzékét**, melyet kívántra most megjelent. Ezen árjegyzékben leírt fajták néhányára már e helyen is felhívjuk az általános figyelmet. Nevezetesen:

1. Mauthner-féle királyrozs.
2. Mauthner-féle dánial zsáktöltő-rozs.
3. Mauthner-féle kolostor-rozs.
4. Mauthner-féle skandinávია ellenálló rozs.
5. Heinrich tanár-féle rozs.

A Szász Coburg-Gothai Fülöp herceg pueritavasai föltézősége roszfajtákról a következő tudósítást küldi: «Az idei rettenetes szárazság következtében bizony kevés gazdának van módjában bármennyü veteményében is gyönyörködtetni, mi is csak úgy volnánk, ha a véletlen szerencse nem éppen hozzánk juttatja a **Mauthner-féle skandinávია ellenálló rozs**, a **Mauthner-féle dánial zsáktöltő rozs** és a **Mauthner-féle királyrozs** fajtákat termelésre. A Heinrich tanár-féle rozsról a következőket írják: Arattak egészen normális viszonyok között, könnyebb talajon katasztrális (1600 négyzetöles) holdankint 2223 kiló vagyis hektáronként 3390 kiló Heinrich tanár-féle rozsot.

Továbbá a következő **buza-fajtákra** hívjuk fel a közfigyelmet:

A jeles Rieti-buza. (Szakállas buza). A Rieti-buza jobban ellentáll a rozsdának és a ködkároknak, mint bármely másik fajta és ezért nemcsak hazájában, hanem a külföldön is nagyon becsülik e fajtát.

József Főherceg ö. cs. és kir. lensége közp. jószágigazgatósága a következőket írja... Tudatom, hogy az Ön által küldött buza mind erősebb fejlődések, sőt széles levelű sással, mint a többi buzáink... A Rieti buza, mely toklászos, melinkkel egy időben hánnya kalaszát.

Trésor, Hybrid-buza, mely a Leiden-froszt-féle nagybossányi uradalomban 100 kiló vetőmag után átlag 2000 kiló szem-erőmet adott.

Az uralgó **takarmányhiányt** tekintve, rámutatunk az ugyancsak említett árjegyzékben rovatolt és most vehető következő **magvakra**, melyek hivatva vannak már kora tavasszal zöld takarmányt nyújtani.

589
 Őszi horszó, Őszi búkköny, Szöszös búkköny stb.

Brázay-féle sósorszesz.

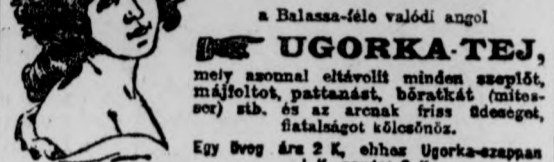
Használati utasítás minden fűveghez mellékelve van. Nagy üveg 2 korona. Kis üveg 1 korona. Kapható mindenütt.

Keresek egy három szobás földszintes

Családi házat

egy kis kerttel vagy jó egészséges udvarral a pesti vagy budai oldalon, lehetőleg közel a villanyos vasúthoz, 1200—1400 korona évi bér mellett vagy örök áron, évi 2000 korona törlesztésre november elsején való beköltözéskor mellett. Szíves közvetítés nélküli ajánlatot a kiadóba kérve H. H. 110. alatt.

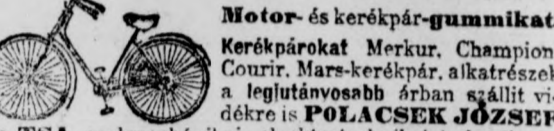
Az egyedül létező valódi angol SZÉPÍTŐSZER

a Balassa-féle valódi angol **UGORKA-TEJ**, mely azonnal eltávolít minden szappant, májfoltot, pattanást, bőrrákkát (mitoszor) stb. és az arcnak friss bőrszínűséget, fiataloságot kölcsönöz. Egy üveg ára 2 K, ehhez Ugorka-szappan 1 K, poudra 2 K.

Főszékhely: **Balassa Kornél** gyógy-**BUDAPEST**-székhely: **Erzsébetfalva**. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Sportkedvelők és kerékpározók figyelmébe.

Motor- és kerékpár-gummitak. Kerékpárokat Merkur, Champion, Courir, Mars-kerékpár, alkatrészek a legújtanosabb árban szállít vidékre is **POLACSEK JÓZSEF** és **TSA** szakmechanikai, elektrotechnikai és kerékpár-gyártó cég. — Budapest üzlet és raktár: VI., Andrássy-ut 61. gyár, VI., Eötvös-u. 37. — Angol Tennis-labdák raktáron. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldünk. A magyar táviratiroda szállító. 295

Legújtanban megjelent imakönyv a tanulóifjúság számára

ÁJTATOSSÁG KÖNYVE.

Imák és énekek a kath. ifjúság számára. Az esztergomi egyházi főhatóság engedelmével kiadja a **SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT.** Ára erős vászonkötésben 60 fill. ≡≡≡ Ára erős vászonkötésben 60 fill.

Minden szó 3 fill. Vastagabb betűből 5 fill. APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés ára: 30 fillér.

A Magyarság minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközlésekre ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszshelyet beküldi. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszshelyen feltűl még 10 fillér küldendő.

Butort és kárpitos munkákat részletfizetésre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Domonkos Lajos uri és női cipész mester Budapest, Teréz-körút 32. Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkből a legolcsóbb árban. — Mértékszerűen megrendelések jutányos árban és pontosan eszközöltetnek.

Aranyfény világitótestek a legjobbak egy darab ára 60 fill. Lippút 49 fill. Vidékre utánvétel.

Aranyfény BUDAPEST Központi iroda: VIII., József-körút 43. Üzlet: II., Fő-utca 18. sz.

Hasmenést ks gyermekeknek és felnőtteknek megzűntet a Sztraka-féle tannin-osokoládé. Kapható gyógyszerárakban 40 fillérért.

Pénzkölcsönt! Kis- és nagybirtokosoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamat fizetendő s mely kamattal a tőke is törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünsfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 23. sz.

Használt férfiruhákat fehérneműt, szőrmeárukat stb. veszek legmagasabb árban. Singer Markus, Lujza-utca 16., ajtó 10. sz.

Piliscesabán 628 □ ölnyi villatelep jutányosan eladó. — Bővebbet Szemző János, V., Szabadság-tér 5.

Két kis Singer varrógép olcsón eladó Izabella-tér 3. Habán.

Színes fényképnagyításokat «Photochromotypia» művésziest festve, 50/70 cm. nagyságban, papírkerettel együtt szállít bármilyen tényleg után 6 koronáért **Buchwald Lajos** Budapest, Vörösmarty-utca 2/b. Vidéki képviselők kerestetnek.

Lakásokat csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/I

Szobákat csekély díj mellett közvetít «Fővárosi Lakásközvetítő» Kossuth Lajos-u. 16. 286/II.

LINTEBNER ODON vendéglője Soroksári-utca 41. szám.

Kitűnő magyar konyha, hamisítatlan magyar borok. Különösen ajánlom saját termésű ó-budai vörös és Rizling-boraimat. Kedvező ebéd- és vacsora-béret. Szép kerti helyiség az udvarban. Pontos és ügyelmés kiszolgálás.

Huszár Károly címer és címtábla festő. Készít: fa, vászon, bádorgóntott és üveg-címtáblákat. Specialista üveg-címtáblák készítésében. Budapest, IX., Soroksári-u. 21.

Legolcsóbb pénzkölcsönök. 250 kor. ár kezdve 5 kor. 48 fill. tőkekamat törlesztésére, Tisztviselőknak (100) koronán kezdve kezesség nélkül fizetési előjegyzésre. Ingatlan kölcsönök 4—6 o/ra. Minden tekintetben megbízhatóság. Alvinczi Sz. bankképvisetete Ullői-ut 29. II. em. (Válaszshelyeg.)

260 fillér beküldése ellenében 5 kiló csemegeszőlő bérmentve.. Kleisléni, Hadad.

ANGOL BŐR BUTOROK:

háló-, ebédlő-, szalon-, ülőbutor, függőnyök, a legmodernebb kivitelben, ugyszintén mindennemű kárpitos-ívitások jutányos árban ellogadt tnak **Rosenberg** — **Sámuel**, Budapest, Csengery-utca 66. szám.

BUTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy készpénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknek Budapest, VI., Teréz-körút 3. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve

Vasvári Simon férfiszabó-üzlete Budapest, Erzsébet-körút 58. szám (Király-utca sarok). Előkelő szabás. * Pontos kiszolgálás. * Francia és angol divat-

BUTOROK.

Háló-, ebédlő- és szalon-butorok, úgy készpénzért, mint részletfizetésre, árfelemelés nélkül olcsóbban, mint bárhol kapható Erzsébet-körút 48. szám, Royallal szemben **Buchinger I.** butoriparosnál.